



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Universitätsbibliothek Paderborn**

**Acta Synodalia Osnabrvngensis Ecclesiae, Ab Anno Christi  
MDCXXVIII.**

**Brogberen, Johannes**

**Coloniae Agrippinae, 1657**

Cap. XX. De Sponsalibus & Sacramento Matrimonii.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-14298**

7 Cætera quæ ad rectam hujus Sacramenti administrationem spectant, ex libro Pastoralis petenda sunt.

CAP. XIX. De Sacramento Ordinis.

1 O Rdinum collatio, seu manuum impositio, cum ostium sit ad Ecclesiarum gubernacula, & ministeria exercenda; omni certe diligentia illud observandum est, quod hætenus diligenter curatum non fuisse multis in partibus orbis Christiani lugemus. hinc enim tanta mala uno quasi imperu in Ecclesiam inundarunt, eamque misere afflixerunt; ut attentio-rem posthac curam Episcopalem merito requirant, ne, quod D. Apostolus Paulus discipulo suo 1 Timotheo præscribit, id cum magno Ecclesiæ exitio contemnatur. Manus cito nemini imposueris, neque communicaveris peccatis alienis, qui etiam hujusmodi custodia formulam quandam charissimis suis discipulis ex professo 2 præscribit, quam Nos sequentes, circa ordinandos & eorum ingressum, subjunctas conditiones observandas, ex Conciliis & Canonibus depromptas præscribimus.

1 Tim. 5. 1 Tim. 3. ad Tit. 1. c. 1. & fin. De Presbyt. non baptizato. Conc. Trid. sess. 23. c. 4. de ref. c. 1. De filiis Presb. in 6. c. cum nullus, de tempor. ord. in 6. Can. de his, dist. 28. c. 2. dist. 77. c. ult. De temp. ordin. in 6. d. ca. 2. Conc. Trid. sess. 23. c. 12. De ref. c. 1. & c. consului. De servi. non ord. c. Matrimonium, dist. 33. & c. Clerici. ead. dist. dist. 55. per tot. & c. 6. & toto tit. de corp. vitiatis non ord. c. 3. de temp. ord. in 6. dist. 71. & 72. per tot. Conc. Trid. sess. 23. c. 8. de ref. 14. dist. 27. 28. & 32. per tot. & c. 5. de conu. conjug. 15. c. cum illorum, de sent. excomm. & c. 1. de eo qui furt. ord. susc. 16. c. illiteratos. d. 36. c. Penitendi. 55. c. fin. de atate & qual. ord. 17. Conc. Trid. sess. 23. c. 5. 7. & 12. de ref. dist. 49. & 50. per tot. 18. dist. 70. per tot. & c. cum secundum de Prab. & dignit. c. accepimus, de at. & qual. Conc. Trid. sess. 21. c. 2. de ref.

2 Primam tonsuram & Quatuor minores Ordines suscipere desiderans, debet esse 3 baptizatus, sacro Chrismate 4 confirmatus, ex legitimo matrimonio 5 procreatus, aut natalibus restitutus, origine vel domicilio vel beneficio 6 Diocesanus, aut à suo Episcopo dimissus. Ad primam tonsuram requiruntur anni 7 septem completi. Eos, qui quatuor minores susceperunt, expedit pauciores non habere quam annos 8 duodecim. Ordinandi 9 Subdiaconi inchoasse debent annum ætatis suæ vigesimum secundum, Diaconi vigesimum tertium, Presbyteri vigesimum quintum; de quo fidem facere debent publico Magistratus loci, aut alio fide digno Testimonio, sicuti & de justis natalibus, aut, si eorum defectum patientur, legitima restitutione ac dispensatione.

3 Præter hæc requiritur primo, ut ordinandi sint 10 liberi, mente & corpore 11 integri. Secundo non truncati, non mutilati, aut notabilem deformitatem 12 corporis patientes. Tertio Diocesani, 13 aut à suo proprio Episcopo dimissi. Quarto matrimonii 14 vinculo non obnoxii. Quinto non 15 Excommunicati. Sexto competenter 16 docti. Septimo 17 vitæ probatæ. Octavo titulum 18 sufficien-

tem beneficii aut 19 patrimonii habentes. Quæ omnia partim per evidentiam & ocularem demonstrationem, partim per Examen, partim Literis & Testimoniis constare debent.

10 d. 7. sess. 21. c. 2. & sess. 23. c. 16.

4 Qui ad Superiores Ordines promoveri petunt, Literas primæ tonsuræ seu accepti prioris Ordinis exhibeant. Ad Diaconatum & Presbyterium ordinandi fidem faciant de functionibus priorum Ordinum debite exercitis, de horis Canonicis recitatis, de gestato habitu & corona Clericali.

5 Cum nonnunquam contigisse animadvertamus, quod nonnulli Civitatis & Diocesis Nostræ Clerici indocti, ac vitæ non satis probatæ, dimissoriales variis modis extorserint, & sub earum prætextu in exteris Diocesis Ordines furtive susceperint: volumus & serio mandamus Vicario nostro in Spiritualibus, ne in posterum sine gravi & legitima causa literas hujusmodi Dimissoriales concedat; præsertim quando Nos in Diocesi nostra per Vicarium Nostrum in Pontificalibus Ordines conferri curabimus.

6 Qui beneficia Parochialia, sive quævis alia curata, adepti sunt, illa non ante admittant, à Nobis Iurisdictionis executionem accipiant.

10 Concil. Trid. sess. 24. c. 12. de ref.

7 Sacris majoribus Ordinibus initiati, vel in minoribus beneficium obtinentes, sciant, se secundum Constitutiones Ecclesiasticas ad preces horarias quotidie persolvendas, sub pœna peccati mortalis & restitutionis fructuum, pro rata temporis quo Officium non impleverunt, teneri; ideoque huic obligationi studiosè satisfaciant.

8 In Cantu Ecclesiastico addiscendo hætenus magna ordinandorum negligentia animadversa fuit, non sine gravi scandalo populi; ut aut muti sint multi in Choro Clerici, Cantus Ecclesiastici imperiti, aut in voce inconcinna & absone mutis deteriores sæpe reperiantur. Quare serio mandamus omnibus, ad sacros Ordines aspirantibus, ut Cantum Gregorianum seu Choralem ex principiis, usu, atque exercitatione addiscant. Cujus etiam in examine posthac rationem accuratam haberi volumus.

CAP. XX. De Sponsalibus, & Sacramento Matrimonii.

1 R Ecce, ex antiqua Ecclesiæ consuetudine, Matrimonii Sacramentum præcedere solent Sponsalia; quæ sunt futurarum nuptiarum repromissio, & Matrimonii quædam præludia atque præparatio; ne scilicet temere ac præcipitanter, sine magna consultatione & deliberatione, contracta Matrimonia, postea vel impedimento aliquo afficiantur,

Can. nostrates. 30. q. 5. l. 1. v. 2. sess. de Spons.

tur, vel difficiliore pariant exitus. Quæ Sponsalia cum à sacro Concil. Tridentino in suis terminis ac juris communis dispositione relicta sint, præterquam quod nunc, sublato Matrimonio clandestino, per carnalem copulam in Matrimonium non transeant, certum est tamen, valida esse, & servari debere, etiamsi coram Parocho ac testibus contracta non fuerint, nec posse contrahentes leviter ac voluntate sua, nisi ob causas jure definitas, & à Nobis aut Nostri deputatis Commissariis approbatas, à Matrimonio contrahendo resilire, quod juste illis concedetur, ubi causa petendi iusta apparebit.

2 Ut vero minor sit controversarum occasio, Sponsalia non clandestine vel in angulo, sed in domo aliqua honesta, aut in loco sacro, Parentibus, Cognatis, Tutoribus, aut pluribus Testibus aut etiam Parocho præsentibus, contrahantur; admoneanturque à Parochis Adolescentes & puellæ, ne invitis & insciis Parentibus vel Tutoribus Sponsalia vel Matrimonium inire, nec in hac re magni momenti quicquam inconsulto calore, præsertim quod contra honestatem pugnet, inchoare præsumant. Sed & monendi Parentes ac Tutores, ne ipsi morositate sua Liberos ætatis maturæ tardius eloquent, illisque vel incontinentiæ vel fugæ aut inconsultæ actionis prænitendam præbeant occasionem.

3 Grave peccatum est, frequens tamen in his regionibus, quod, post contracta Sponsalia, desponsi, antequam legitime matrimonium contraxerint, se carnaliter cognoscant, ad quod periculum incontinentiæ evitandum, moneant Parochi Sponsos, ut intra sex septimanas ad matrimonii celebrationem procedant, nec ante benedictionem in Templo suscipiendam sub eodem tecto habitent, aut soli conversentur, quod si contra hoc aliquid attentaverint, eos Nobis aut Vicario Nostro denuncient.

4 Monemus vero omnes Parochos, ut, quæ ex Concilio Tridentino, de contractu Sponsaliorum ac Sacramento Matrimonii, de trinis proclamationibus ac denunciationibus, assistentia proprii Parochi ac testium, præparatione contrahentium, &c. post ejusdem Concilii publicationem & receptionem, tempore Prædecessoris Nostri factam, speciali mandato per Nos iterum inculcata sunt, ut quam diligentissime observentur, & bis in anno populo proponantur; scilicet prima Dominica post Festum Epiphaniæ, & prima post Festum Trinitatis, sub pœna decem aureorum Florenorum, quoties illud neglectum fuerit.

5 Cum Matrimonium à Deo primitum in paradiso ad propagationem generis humani sit institutum, & in Evangelio confirmatum, utile quidem infirmis hominibus ad remedium, ac Christianis conjugibus ad officium

mutuum præstandum, Deique populum augendum, magnumque propterea Sacramentum ab Apostolo dicatur, arctissimam juxta ac sanctissimam Christi sponsi & Ecclesiæ sponsæ conjunctionem adumbrans, ac propterea maxime deceat, ut res sacra non nisi sancte suscipiatur, honesteque tractetur: Hinc Parochorum diligens erit sollicitudo, ut populum doceant, de pio rectoque contractu, atque usu Matrimonii, de gratia Sacramenti (quæ in nomine Domini convenientibus confertur,) de bonis Matrimonii, Fide, Prole, ac Sacramento, ut sit honorabile in omnibus connubium, & thorus immaculatus.

6 Caveant diligenter Parochi, ne alibi quam in Ecclesia, quæ Sacramentorum dispensandorum proprius locus est, & inter Missarum solemniam, Matrimonio contrahendo assistant: in privatis vero ædibus aut Nobilium arcibus id neutiquam faciant, nisi ex licentia Nostri, vel Nostri in spiritualibus Vicarii, in scriptis obtenta.

7 Graviter monet Concilium Tridentinum (quod Nos etiam serio cupimus observari) ut, antequam contrahant conjuges, vel saltem triduo ante Matrimonii consummationem, peccata sua diligenter confiteantur, & ad sacratissimum Eucharistiæ Sacramentum reverenter accedant, ad majorem Dei gratiam & felicem eventum impetrandum; cuius rei curam Nos Parochis serio commendamus.

8 Cum experientiâ didicerimus, multos in prohibitis gradibus, præcedentibus temporibus, conjunctos, in statu peccati adhuc vivere, pro quorum salute merito sollicitudinem Nostri Episcopalem antehac sub decima quinta Septembris Anni 1627 publicato mandato interposuimus (quod iterum repetimus:) hinc volumus, ut omnes, in prohibitis gradibus Consanguinitatis aut Affinitatis cohabitantes, Pastoribus suis sese exhibeant, ipsi etiam Parochi in eos ac gradus eorum Consanguinitatis & Affinitatis inquirent, & si dispensatio aliqua prætexatur, hujus editionem postulent, ac rem totam cum circumstantiis omnibus ad Nos aut Nostri in spiritualibus Vicarium generalem pro remedio competenti referant, & ad conjunctionem, nisi declaratione à Nobis vel Vicario Nostro habita, non procedant; refractarios vero & contumaces ab ingressu Ecclesiæ arceant, aut aliis modis puniendos Nobis denuncient.

9 Quæ ad dignoscenda Matrimonii impedimenta, gradusque affinitatis ac cognationis, naturalis & spiritualis & legalis, item Iustitiæ, publicæ honestatis rationem ac reliqua obstacula Matrimonium impediencia aut dirimentia pertinent, Parochi diligenti lectione addiscant, & in dubiis nihil temere statuunt, sed alios doctiores, & potissimum Nos & Nostros

Ephes.  
5. v. 32.

d. sess. 24.  
c. 1.

d. loco

Conc. Tri-  
dent. sess.  
24. c. 1. de  
res. mat.

d. loco 1.

Gen. 2. n.  
22.

stros Commissarios consulant, nec aliquos scienter ad Sponsalia aut Matrimonium admittant, in gradibus à Iure prohibitis, aut tempore ab Ecclesia interdicto, nisi cum speciali dispensatione.

10 Volumus autem, tam in Matrimonio contrahendo, quam in conviviis nuptialibus, omnem honestatem observari, & omnia vana, ludicra, & ridicula, & alia prodigalitatis & lasciviæ ostentamenta (quæ sub prætextu nuptialis lætitiæ exorbitanter nimis & scandalose interdum committuntur) removeri.

Tob. 8.

Non enim decet Sanctorum filios conjugii sicuti gentes, quæ Deum ignorant.

Sess. 24. c. 7. de ref.

11 De ignotis, peregrinis, & vagabundis, aut incertis sedes habentibus, id repetimus, quod in Concilio Tridentino statutum est. similiter ordinamus, ut absentem (de cuius morte non certo constat) alter conjugum non solum septennium, sed etiam ulterius ad arbitrium Iudicis, expectare, nec prius ad alias nuptias transire debeat, quam causa coram Nobis aut Nostro Officiali cognita, & licentia contrahendi in scriptis obtenta fuerit.

12 Quoniam vero libera esse debent Ma-

trimonia, & coactæ nuptiæ plerumque miserabiles exitus sortiuntur; monemus tam Parentes quam Dominos ac Tutores quoscunque, ne per vim aut metum suos filios aut subditos quovis modo directe vel indirecte ad hoc adigant, quo minus libera Matrimonia contrahant; sub pœna excommunicationis ipso facto incurrenda. Parochis quoque sub pœna privationis beneficii, aut suspensionis ab officio, prohibemus, ne huiusmodi nuptiis interfint.

13 Causæ omnes matrimoniales, & ab ipsis dependentes, ad solam Nostram vel Vicarii & Officialis Nostri cognitionem & decisionem pertinent, nec ullus alius Iudex, sive Ecclesiasticus sive Sæcularis, cujuscunque dignitatis, conditionis aut præminentiae fuerit, de Sponsalibus, Matrimonio, ejus impedimentis, de divortiiis, & aliis ab iisdem dependentibus & connexis causis, inquirere, cognoscere, judicare aut definire præsumat: sed eæ Nostro & prædictorum Nostrorum Officialium iudicio referentur.

ref. Can. multorum. 35. q. 6. c. 1. De consang. & affinit. c. accedentib. de excess. Pralat.

c. in praesentia. & ibi Favor. de Sponsal. c. 2. de secunda. nupt. c. cum locum. & c. requisivit. de Sponsal. c. significavit. de eo qui dux in matr. Concil. Trid. sess. 24. c. 9. de ref. matr. Concil. Trid. sess. 24. de Sac. matrim. Can. 12. c. c. 20. de

